

**UCHWAŁA NR XXVI/303/16
RADY MIEJSKIEJ ORZESZE**

z dnia 17 listopada 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Orzeszu na rok 2017**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2016r. poz.446 z późn.zm.), art.1 ust.1 oraz art.4¹ ust.1-2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2016r. poz.487 z późn.zm.) na wniosek Burmistrza Miasta Orzesze, po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Rada Miejska Orzesze uchwała

§ 1. Przyjąć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzeszu na rok 2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zabezpieczyć w budżecie gminy środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

§ 3. Preliminarz finansowy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa corocznie uchwała budżetowa gminy.

§ 4. Przeznaczyć niewykorzystane w 2017 roku środki budżetowe na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Orzesze.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

mgr inż. Jan Mach

Załącznik do Uchwały Nr XXVI/303/16
Rady Miejskiej Orzesze
z dnia 17 listopada 2016 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017 DLA MIASTA ORZESZE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 określa część strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Orzesze.

Zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w Gminnym Programie przedstawione są działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu między innymi poprzez:

- I.** zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem;
- II.** udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- III.** prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, zajęć plastycznych, muzycznych, teatralnych, gier i zabaw rozwojowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- IV.** podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- V.** wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Rozmiar problemu uzależnienia od alkoholu na terenie miasta Orzesze

Problem nadużywania alkoholu i uzależnienia dotyka także mieszkańców naszej gminy. W 2015r. w Izbie Wytrzeźwień przebywało 117 mieszkańców Orzesza (w tym 8 kobiet, 109 mężczyzn), w roku 2014 – 93, w 2013 – 91, w 2012 – 83, w roku 2011 – 75, a w roku 2010 – 73 osoby. Do Sądu Rejonowego w Mikołowie wpłynęło w 2015r. 20 nowych wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego wobec mieszkańców Orzesza, prowadzone było 30 spraw o zobowiązanie do leczenia odwykowego wobec mieszkańców Orzesza (w 2014r. – 22 sprawy, w 2013 – 27 spraw).

Komisariat Policji w Orzeszu prowadzi sprawy związane z nadużywaniem alkoholu. W 2015r. zatrzymano 45 nietrzeźwych kierujących bądź kierujących będących pod wpływem alkoholu. Część interwencji policji dotyczyła także nieletnich - w 2015r. 8 nietrzeźwych nieletnich zostało odwiezionych do miejsca zamieszkania. Ponadto w Komisariacie Policji w Orzeszu prowadzone w 2015 r. 4 postępowania w sprawach z Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii.

Tabela: Interwencje Komisariatu Policji w Orzeszu

	ILOŚĆ INTERWECJI		
	2013	2014	2015
Ilość zatrzymań nietrzeźwych kierujących bądź kierujących pod wpływem alkoholu	17	81	45
Ilość założonych Niebieskich Kart	29	27	25

· **Alkohol a koszty pomocy społecznej:**

W 2015 roku z pomocy materialnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzeszu korzystały 294 rodziny. W 44 rodzinach występował problem uzależnienia od alkoholu, rodziny te zostały objęte pomocą. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc rodzinom, w których występuje problem alkoholowy wyniosła w 2015 roku 79 034 zł.

· **Alkohol a przemoc domowa:**

Ze zjawiskiem uzależnienia często związany jest także problem przemocy domowej. Rodziny dotknięte tym problemem objęte są między innymi działaniami zespołu interdyscyplinarnego - wprowadzona jest procedura niebieskiej karty. Także w orzeskim Komisariacie Policji w przypadku zaistnienia przemocy domowej zakłada się tzw. Niebieskie Karty, w roku 2015 założono 33 Niebieskie Karty, w tym 25 przez Policję (w roku 2014 - 27, a w 2013 - 29).

W Sądzie Rejonowym w Mikołowie nieustannie toczą się postępowania wobec osób stosujących przemoc wobec rodziny - w 2015r. wpłynęły 4 sprawy o znęcanie się wobec członków rodziny przez mieszkańców Orzesza.

Również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie pomaga osobom borykającym się z problemem alkoholowym oraz z problemem przemocy domowej – w 2015r. udzielono 164 porad mieszkańcom Orzesza, w tym 43 porady były skierowane do dzieci – ofiar lub świadków przemocy. W 2014r. z pomocy Centrum skorzystało 38 mieszkańców Orzesza i udzielono 101 porad, natomiast w 2013 roku z pomocy skorzystało 58 mieszkańców z terenu Orzesza, udzielono 152 porad.

· **Działalność Punktu Konsultacyjnego w Orzeszu**

Tabela: Działalność Punktu Konsultacyjnego w Orzeszu

	2013		2014		2015	
	ILOŚĆ PORAD	ILOŚĆ OSÓB	ILOŚĆ PORAD	ILOŚĆ OSÓB	ILOŚĆ PORAD	ILOŚĆ OSÓB
Konsultant ds. uzależnień	186	50	128	50	109	44
Porady Psychologa	161	68	170	60	132	54
OGÓLEM	347	118	298	110	241	98

W 2015r. z konsultacji w Punkcie skorzystało 98 mieszkańców Orzesza, udzielono 241 porad. Poza osobami uzależnionymi (44 osoby) z pomocy Punktu korzystali także członkowie rodzin, w których występują problemy alkoholowe dorośli (15 osób) i dzieci (4 osoby), a udzielane porady dotyczyły także problemu przemocy domowej, wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Co istotne wśród mieszkańców Orzesza korzystających z pomocy Punktu aż 40 osób skorzystały z porad więcej niż dwa razy.

· **GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W ORZESZU**

W sposób szczególny pomocą osobom uzależnionym zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Obowiązek powołania Gminnych Komisji nakłada na samorządy cytowana ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W 2015r. do Komisji wpłynęło aż 51 wniosków o leczenie odwykowe, 19 spraw przekazano do Sądu Rejonowego w Mikołowie z wnioskiem o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

W celu dokładnego zdiagnozowania osoby, wobec której wpłynął wniosek, Gminna Komisja kieruje także osobę, jeśli sama nie chce podjąć działania, na badania przez biegłych sądowych. Biegli wydają opinię psychologiczno-psychiatryczną, w której stwierdza się czy dana osoba jest uzależniona od alkoholu, a jeśli tak, to jaki ośrodek leczenia odwykowego byłby dla niej najbardziej odpowiedni. W roku 2015 Gminna Komisja skierowała na badania przez biegłych sądowych 5 osób (wynika to z faktu, iż zgłoszenie się na badanie jest dobrowolne).

Zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest motywowanie osoby zgłoszonej do podjęcia dobrowolnej terapii w zakładzie leczenia odwykowego. W 2015 w leczeniu stacjonarnym (ośrodki w Gorzycach) uczestniczyło 6 mieszkańców Orzesza (w 2012r. - 18, 2013 – 13, w 2014 – 8 mieszkańców Orzesza). Mieszkańcy Orzesza uczestniczą także w różnego rodzaju grupach wsparcia, prowadzonych przez stowarzyszenia zajmujące się pomocą osobom uzależnionym i ich rodzinom, w tym w Stowarzyszeniu „Powrót” (20 osób uzależnionych i współuzależnionych).

Zadania gminnego programu profilaktyki i sposoby ich realizacji:

Zadanie I

Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu

1. Utrzymywanie i finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. rozwiązywania problemów alkoholowych dla osób uzależnionych i ich rodzin, oferującego pomoc w zakresie:

- a) terapii uzależnień,
- b) porad psychologa.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzeszu.

2. Podejmowanie przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu:

- a) prowadzenie przez Podkomisję Gminnej Komisji RPA rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami względem których wpłynął wniosek o skierowanie na leczenie odwykowe, zachęcających do podjęcia leczenia dobrowolnego,
- b) kierowanie osób nadużywających alkoholu na badania przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu odwykowego (zapewnienie miejsca do przeprowadzania badań przez biegłych sądowych),
- c) kierowanie do Sądu Rejonowego wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Dokonywanie niezbędnych opłat sądowych związanych z prowadzonym postępowaniem o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

3. Zatrudnianie Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu koordynowania działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Odpowiedzialny za realizację: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Referat ds. Promocji Miasta, Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom i Zarządzania Kryzysowego.

Zadanie II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i terapeutycznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. Zlecenie na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizacji zadania na prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego w Orzeszu dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, mieszczonej się w Orzeszu – na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

2. Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. rozwiązywania problemów alkoholowych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

3. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w Orzeszu.

4. Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

5. Współpraca ze Stowarzyszeniami działającymi w sferze przeciwdziałania patologiom społecznym oraz Klubami AA.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania:

Urząd Miejski w Orzeszu, Placówka Wsparcia Dziennego w Orzeszu, MOPS Orzesze

Zadanie III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć.

1. W ramach alternatywnego sposobu spędzania wolnego czasu przez młodzież - sfinansowanie pozalekcyjnych godzin zajęć sportowo-profilaktycznych w szkołach i boiskach sportowych na terenie miasta oraz w Placówce Wsparcia Dziennego w Orzeszu oraz zajęć plastycznych, muzycznych, teatralnych, gier i zabaw rozwojowych prowadzonych w Miejskim Ośrodku Kultury w Orzeszu. Ustala się wynagrodzenie dla prowadzących wyżej wymienione zajęcia w wysokości: 20 zł/godzinę.

2. Finansowanie lub współorganizowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych osób czynnie wspierających działalność profilaktyczną na terenie miasta Orzesze, w tym szkolenie dla sprzedawców alkoholu.

3. Realizowanie programów i kampanii profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych:

- a) programy, prelekcje, pogadanki, warsztaty i przedstawienia profilaktyczne dla uczniów – tzw. profilaktyka poprzez sztukę,
- b) prelekcje, warsztaty oraz programy dla nauczycieli oraz rodziców (tzw. wywiadówki profilaktyczne),
- c) dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych, w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów,
- d) prowadzenie długofalowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- e) prelekcje i warsztaty dotyczące innych zachowań problemowych,
- f) udział gminy w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych, m.in. „Zachowaj trzeźwy umysł” lub innych,
- g) organizacja konkursów w szkołach o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom (zakup materiałów, nagrody),
- h) wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.

4. Zorganizowanie i finansowanie szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie.

5. Prowadzenie działań mających na celu zmniejszenie ilości nietrzeźwych kierowców, poprzez m.in. współpracę z policją oraz ośrodkami szkolenia kierowców.

6. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno–edukacyjnych mających na celu informowanie społeczności lokalnej o możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach związanych z nadużywaniem alkoholu i przemocą w rodzinie. Zakup materiałów (książek, ulotek, programów profilaktycznych) związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

7. Realizowanie elementów profilaktyki podczas festynów, imprez organizowanych z okazji Dnia Wagarowicza, Dnia Dziecka, Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Narkomanii, podczas Orzeskiego Biegu Ulicznego, itp.

8. Inne działania w ramach GPRPA:

- a) współpraca z prasą lokalną,
- b) tworzenie punktów i tablic z informacjami o ofercie pomocy na terenie gminy,
- c) zakup materiałów biurowych niezbędnych do pracy GKRPA,
- d) prowadzenie badań związanych zwłaszcza z diagnozą zachowań problemowych/ używaniem substancji psychoaktywnych podejmowanych przez młodzież oraz ewaluację programów profilaktycznych.

Odpowiedzialny za realizację zadania: Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Referat ds. Promocji Miasta, Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom i Zarządzania Kryzysowego.

Zadanie IV

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Podjęcie czynności kontrolnych dotyczących sprzedaży alkoholu zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Prowadzenie ciągłej kampanii na rzecz przestrzegania przepisów dotyczących zasad sprzedaży i podawania alkoholu w placówkach handlowych i gastronomicznych.
3. Opiniowanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy w sprawie usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych – zgodnie z art.18 ust.3a Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016r. poz.487)

Odpowiedzialny za realizację zadania: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Referat ds. Promocji Miasta, Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom i Zarządzania Kryzysowego.

Zadanie V

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć z zakresu profilaktyki, terapii uzależnień, psychoedukacji i organizacji zajęć alternatywnych dla młodzieży, organizowanych przez Stowarzyszenia, Kluby Abstynenckie oraz inne podmioty wymienione w art.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie a działające w sferze przeciwdziałania patologiom społecznym w ramach następujących zadań:
 - a) zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć sportowych, zajęć plastycznych, muzycznych, teatralnych, gier i zabaw rozwojowych,
 - b) pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom,
 - c) organizacja letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w ramach programów, mających wyraźne odniesienie profilaktyczne, w szczególności eksponujące i propagujące trzeźwy i zdrowy styl życia, przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii oraz przemocy w rodzinie.
2. Współpraca z Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Powiatu Mikołowskiego i samorządami lokalnymi.

Odpowiedzialny za realizację zadania: Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Referat ds. Promocji Miasta, Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom i Zarządzania Kryzysowego, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne.

Zadanie VI

Zasady, tryb działania i wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta Orzesze wykonuje zadania określone w Zarządzeniu Nr VII/44/2016 z późn. zm. Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 16.03.2016r. w sprawie: przyjęcia składu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzeszu oraz przyjęcia Regulaminu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzeszu.

2. Regulamin Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzeszu określa:

- a) zasady i tryb działania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- b) cel działania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- c) strukturę i organy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- d) zadania Komisji.

3. Za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkom komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości:

- a) 145zł brutto za udział w posiedzeniu Komisji,
- b) 120zł brutto za udział w podkomisjach ds. rozmów motywacyjno – interwencyjnych,
- c) 50zł brutto za udział w podkomisjach ds. kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

Posiedzenie Komisji, o którym mowa w podpunkcie a) odbywa się raz w miesiącu, z uzasadnionych przyczyn (np. remont pomieszczeń), może odbywać się rzadziej.

Wyplata wynagrodzenia za prace, o których mowa w podpunkcie a) nastąpi po potrąceniu należnego podatku, na podstawie sporządzonych zestawień, zgodnie z listą obecności, podpisaną przez Przewodniczącego Komisji lub jego Zastępcę.

Wyplata wynagrodzenia za prace o których mowa w podpunktach b) i c) nastąpi po potrąceniu należnego podatku, na podstawie sporządzonych miesięcznych zestawień, zgodnie z listą obecności, podpisaną przez Przewodniczącego Komisji lub jego Zastępcę.

Odpowiedzialny za realizację zadania: Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Referat ds. Promocji Miasta, Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom i Zarządzania Kryzysowego.

Zasady wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz kontroli przestrzegania zasad obrotu tymi napojami – regulują obowiązujące odrębne Uchwały Rady Miejskiej:

Uchwała Nr VII/48/03 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 29 kwietnia 2003r. w sprawie: zasad usytuowania na terenie gminy Orzesze, miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Uchwała Nr XLIV/334/06 Rady Miejskiej w Orzeszu z dnia 10 sierpnia 2006r. w sprawie ustalenia dla terenu miasta Orzesze liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5% z wyjątkiem piwa, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży.